

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Marek Siwek

w sprawie z protestu wyborczego Pełnomocnika Wyborczego Komitetu Wyborczego (...)

przeciwko ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w K. oraz Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 listopada 2019 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 21 października 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynął protest przeciwko ważności wyborów do Senatu RP w okręgu wyborczym nr (...) przygotowany przez Pana A. R., pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego (...). Wnoszący protest zawarł w nim zarzut „nieuzasadnionej ingerencji Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w K. poprzez określanie sposobu sprawdzania wiarygodności złożonych wykazów podpisów” oraz nierównego traktowania zgłoszeń kandydatów. Protest zawierał także wniosek o „ponowne sprawdzenie list popierających kandydatów zgłoszonych wszystkich komitetów wyborczych w wyborach do Senatu RP w okręgu nr (...) obejmującym miasta B. i Z. według jednej

niezmiennej dla wszystkich zasady” oraz o unieważnienie wyborów w okręgu wyborczym nr (...) „w przypadku stwierdzenia, że dopuszczeni do udziału w wyborach 13.10.2019 kandydaci na senatorów nie uzyskali liczby 2.000 podpisów niezbędnych do zarejestrowania”.

W uzasadnieniu protestu pełnomocnik wyborczy wskazał, że wobec niektórych kandydatów startujących w senackim okręgu wyborczym nr (...), w tym między innymi wobec kandydata reprezentującego jego komitet, zastosowano inne zasady i sposoby weryfikacji wiarygodności złożonych wykazów podpisów, co spowodowało odmowę ich rejestracji przez Okręgową Komisję Wyborczą w K.. Zdaniem wnoszącego protest było to działanie celowe i polegało na znacznie dokładniejszym badaniu, czy podpisani po listami wyborcy, mają rzeczywiście uprawnienie do głosowania we wskazanym okręgu, w szczególności czy są w nim zameldowani, czy tylko w nim zamieszkują. Według pełnomocnika wyborczego wobec innych komitetów nie zastosowano tak szczegółowego badania co doprowadziło w konsekwencji do tego, że ustalenia listy kandydatów we wskazanym okręgu samowolnie dokonało „KBW w K.”.

W odpowiedzi na protest zarówno Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (pismem z dnia 28 października 2019 r.), jak i Prokurator Generalny (pismem z dnia 24 października 2019 r.), przy podobnej argumentacji, wnioskowali o pozostawienie tego protestu bez dalszego biegu. W ich ocenie przedmiotowy protest nie spełnia wymogów formalnych określonych w art. 241 § 1 k.wyb., gdyż pełnomocnik niedostatecznie sformułował wymagane zarzuty oraz nie wskazał żadnych dowodów na poparcie swoich przypuszczeń. Ponadto wskazali, że stosownie do art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub PKW.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do

Senatu RP oraz warunki ważności tych wyborów zostały określone w Kodeksie wyborczym w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 k.wyb. oraz w odniesieniu do wyborów do Senatu RP w przepisach szczególnych określonych w art. 241-243 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. Przepis art. 82 § 1 k.wyb. określa przesłanki wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby, który może być wniesiony wyłącznie z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Na podstawie art. 241 § 1 i 3 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez PKW w Dzienniku Ustaw RP, a wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. Przepisy te na mocy art. 258 k.wyb. znajdują odpowiednie zastosowanie do wyborów do Senatu RP. Treść zarzutów nie może być jednak dowolna, ale powinna spełniać kryteria wymienione w przepisie art. 82 § 1 k.wyb. Osoba wnosząca protest jest ponadto zobowiązana do wykazania wpływu wystąpienia naruszeń na wynik wyborów. Przedmiotem protestu wyborczego jest bowiem ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów poparte konkretnymi dowodami o których wiadomo wnoszącemu protest. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 (art. 243 § 1 w zw. z art. 258 k.wyb.). Ponadto stosownie do art. 243 § 2 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której przewiduje się możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub PKW.

Protest złożony przez pełnomocnika wyborczego obejmuje zarzut, który stanowi ogólne przypuszczenie, że wobec niektórych kandydatów startujących w

senackim okręgu wyborczym nr (...), w tym między innymi wobec kandydata reprezentującego jego komitet, zastosowano inne zasady i sposoby weryfikacji wiarygodności złożonych wykazów podpisów, czym spowodowano odmowę ich rejestracji i nielegalne wpłynięcie przez organ wyborczy na ukształtowanie listy startujących w tym okręgu kandydatów. W ocenie Sądu Najwyższego sformułowany w proteście zarzut nie został dostatecznie sprecyzowany, a na jego poparcie pełnomocnik wyborczy nie przedstawił żadnych dowodów, wnosząc jedynie o dokonanie oględzin wykazów podpisów pod listami wszystkich kandydatów startujących ze wskazanego okręgu. Podniesiony zarzut nie tylko nie został dostatecznie udowodniony, ale nie został nawet uprawdopodobniony, ponieważ pełnomocnik wyborczy nie przytoczył żadnego konkretnego faktu mającego świadczyć o nieprawidłowości w przyjętych zasadach weryfikacji podpisów, który mógłby wzbudzić wątpliwości co do wiarygodności wyników wyborów. Zarzuty abstrakcyjne, wskazujące na hipotetyczną, potencjalną możliwość naruszenia przepisów prawa wyborczego nie odpowiadają wymogom Kodeksu wyborczego i są niedopuszczalne (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19). Każdy zarzut powinien bowiem zostać poparty dowodem albo wskazaniem dowodu. Przy czym należy podkreślić, że Sąd Najwyższy nie jest związany wnioskiem dowodowym wnoszącego protest.

W ocenie Sądu Najwyższego wnoszący protest nie wskazał także żadnej okoliczności, która uprawdopodobniałaby istnienie nieprawidłowości podczas przeprowadzonych we wskazanym okręgu wyborów. Zarzut sprowadzający się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparty wyłącznie na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez PKW, bez przedstawienia dowodów, nie mieści się w przedmiocie protestu określonym w art. 82 § 1 k.wyb. (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 lipca 2014 r., III SW 35/14). Celem rozstrzygania spraw dotyczących protestów wyborczych jest bowiem wyłącznie weryfikacja zarzutów wynikających z przepisu art. 82 k.wyb. oraz ustalenie na tej podstawie naruszeń i ich wpływu na wynik wyborów. Następuje to poprzez powołanie konkretnych okoliczności i dowodów, z których jednoznacznie wynika wystąpienie naruszenia prawa, prowadzące do błędnego wyniku głosowania.

Sąd Najwyższy podkreśla, że przedmiotowy protest jest niedopuszczalny również z powodu ograniczenia zawartego w art. 243 § 2 k.wyb. Przepis ten nakazuje pozostawić protest bez dalszego biegu, gdy dotyczy sprawy, co do której kodeks wyborczy przewiduje możliwość wniesienia przed dniem głosowania skargi lub odwołania do sądu lub PKW. W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z taką sytuacją. Odmowa rejestracji kandydata Komitetu Wyborczego (...), z powodu niedostarczenia wymaganych 2.000 podpisów poparcia wyborców, nastąpiła uchwałą nr 8/2019 Okręgowej Komisji Wyborczej w K. w dniu 4 września 2019 r. Od tej uchwały na mocy art. 218 § 2 k.wyb. pełnomocnik wyborczy złożył odwołanie do PKW, która uchwałą nr 241/2019 z dnia 10 września 2019 r. oddaliła odwołanie jako nieuzasadnione. Pełnomocnik wyborczy nie skorzystał z uprawnienia przewidzianego w art. 218 § 3 k.wyb., które umożliwiało mu złożenie skargi na przedmiotową uchwałę do Sądu Najwyższego. Należy jednak nadmienić, że inny kandydat z senackiego okręgu wyborczego nr (...), przywołany w przedmiotowym proteście, skorzystał z tego uprawnienia, a więc działania OKW w K. dotyczące kwalifikacji podpisów poparcia były przedmiotem analizy i oceny ze strony Sądu Najwyższego, który postanowieniem z dnia 18 września 2019 r., I NSW 79/19 oddalił skargę Komitetu Wyborczego Wyborców (...).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 241 § 3 k.wyb. w zw. z art. 243 § 2 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.